

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

То було хворобливого, задушливого літа — того ж літа, коли Розенбергів* стратили на стільці, а я не розуміла, навіщо приїхала у Нью-Йорк. Страта для мене — щось незбагненне. Від самої думки про смерть на електричному стільці мене нудить, а тими днями тільки про це й писали в газетах: банькаті шпальти чигали на мене на кожному розі, у кожній пропахлій застоюним арахісовим маслом пащі підземки. Мене вони ніяк не стосувалися, однак я вже не могла не уявляти, як воно — коли тебе крізь нерви просмажують живцем.

Це, здавалося мені, найжахливіше у світі відчуття.

У Нью-Йорку й без того було паршиво. О дев'ятій ранку оманлива замиська вологість, що якось пробиралася сюди

* Джуліус і Етель Розенберги — подружжя американських комуністів, яких засудили за шпигунство на користь Радянського Союзу до страти на електричному стільці. Вирок було виконано 19 червня 1953 року. — Тут і далі прим. перекл.

вночі, випаровувалася, мов спогад про фінал приємного сну. Бриніли сірим маревом розпечені на сонці каньйони гранітних вулиць, виблискували розжарені дахи автомобілів, сухий попелястий пил обпікав мені очі й горло.

Про Розенберґів говорили й по радіо, і на роботі, аж доки вони остаточно поселилися в моїй голові. Таке саме було, коли я вперше побачила людський труп. Упродовж кількох тижнів мертва голова — тобто те, що від неї лишилося, — вигулькувала переді мною то зі сніданкової яєчні з беконом, то з-за обличчя Бадді Вілларда, який, власне, й був винуватцем мого знайомства з трупом, і невдовзі мені вже здавалося, ніби тягаю за собою ту голову на шворці, наче просякнулу оцтом чорну безносу повітряну кульку.

Я розуміла, що того літа щось зі мною було не так, адже всі мої думки крутилися довкола Розенберґів, того, навіщо я накупила незручного дорожнього одягу, який тепер висів у шафі дохлюю рибою, і того, як мої дрібні здобутки, радісно назбирані в коледжі, вижарювалися нанівець на тротуарах під лискучими мармуровими й скляними фасадами Медісон-авеню.

То мали би бути найщасливіші дні мого життя.

Я мала би бути об'єктом заздрощів для тисяч таких самих, як я, студенток коледжів із цілої Америки, які лише й хотіли тинятися в таких самих лакованих шкіряних тфельках тридцять сьомого розміру, що їх я колись купила в «Блумінгдейлз» під час обідньої перерви, разом із чорним лакованим шкіряним паском і так само чорною шкіряною сумочкою. А коли в журналі, для якого всі ми дванадцяттеро писали, надрукували моє фото — з келихом мартіні, в укороченому ліфі «під срібло», вмощеному над велетенською хмарою білого тюлю, посеред бенкетної зали якогось люксового мангеттенського готелю, у товаристві кількох молодих незнайомих типово американської

статури, найнятих чи позичених для фотозйомки, — мабуть, тоді всі впевнилися, що мене таки закружило в щасливому вирі.

Погляньте лишень, які дива трапляються в цій країні, казали б люди. Дівчина дев'ятнадцять років живе собі в якомусь забутому містечку, в таких злиднях, що й журналу собі не купить, аж раптом виборює стипендію в коледжі, здобуває нагороди там і сям — і от уже рулює Нью-Йорком, наче власним автом.

Щоправда, я не рулювала нічим, навіть собою. Я просто пхалася з готелю на роботу, потім на вечірки, потім у готель, потім на роботу, наче заціпенілий тролейбус. Мабуть, я мала відчувати захват, як решта дівчат, але видобути з себе реакції не вдавалось. Я почувалася геть вкляклою, геть порожньою — певно, так відчувається центр торнадо, мляво повзучи кудись у хаотичному вихорі.

У готелі нас мешкало дванадцяттеро.

Ми перемогли в конкурсі журналу мод: писали есе й оповідання, вірші й колонки, за що нас винагородили можливістю місяць працювати у Нью-Йорку й жити на повному утриманні, а на додачу ще купую-купезною подарунків, як-от квитки на балет, перепустки на модні покази, зачіски від перукарів відомого й дорогого салону краси, нагоди зустрітися з успішними людьми зі сфер наших захоплень і персональні консультації щодо того, як жити зі своїми фігурами.

Досі маю подарований набір для макіяжу, де є все для людини з карими очима й каштановим волоссям: довгастий прямокутник коричневої туші та щіточка до неї, круглячок блакитних тіней завширшки рівно щоб умочити кінчик пальця, три помади, від рожевої до червоної, у золотавому футлярі з люстерком під кришкою. Ще досі зі мною білий пластмасовий футляр для темних окулярів, оздоблений кольоровими

мушлями, блискітками й зеленою пластмасовою морською зіркою.

Я розуміла, що нас завалювали подарунками, бо то була безкоштовна реклама для фірм-виробників, але сприймати це цинічно однаково не могла. Просто-таки несамовито тішилася зливі подарунків. Згодом на якийсь час усі їх заховала, та зрештою, коли все в мене налагодилося, повитягала й досі тримаю вдома. Помадами іноді користуюся, а минулого тижня зрізала з футляра пластмасову зірку й віддала її немовляті на забавку.

Отже, нас таких було в готелі дванадцяттеро, усі на одному поверсі, в одному крилі, в одномісних номерах один біля одного, схоже на гуртожиток при коледжі. То не був звичайний готель — тобто такий готель, де чоловіки й жінки могли спілкуватися чи випадково стикатися в коридорі.

Той готель, «Амазон»*, був винятково жіночим готелем, і жили в ньому переважно мої ровесниці із заможних родин, чії батьки хотіли мати певність, що їхні доньки живуть не там, куди можуть дістатися чоловіки-звabники, й усі ті дівчата навчалися на престижних секретарських курсах, як-от у коледжі Кеті Гіббс**, куди мусили ходити в капелюшках, панчохах і рукавичках, або ж щойно випустилися з таких курсів, як-от у Кеті Гіббс, працювали секретарками виконавчих директорів та їхніх заступників і просто вешталися Нью-Йорком в очікуванні нареченого з перспективною кар'єрою абощо.

* Ідеться про «Барбізон 63» у Верхньому Іст-Сайді на Мангеттені — один із перших великих готелів (1927 рік, 23 поверхи), призначених тільки для жінок, які приїжджали працювати у Нью-Йорк.

** Коледж Кетрін Гіббс — платний жіночий коледж із кількома філіями в північних штатах США, де дівчата могли здобути фахову освіту із секретарства, дизайну, ділового адміністрування, комп'ютерних наук і медицини.